

ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΕ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ'.

Οὐσιωδέστερα προτερήματα τοῦ Δημο-
τικου Διδασκάλου.

ΔΙΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ταῦτα εἰς φυσικά ἔ ἀποκτητά. Καὶ ἐκ τῶν φυσικῶν τὰ μὲν εἶναι νοερά, τὰ δὲ ἠθικά. Μεταξὺ τῶν νοερῶν ἴσως κατέχει πρῶ-
την θέσιν

Α'. Ὁ κοινὸς νοῦς. Τόσον οὐσι-
ωδέστερος εἶναι ἔστος, ὅσον εἶναι εἰς παντοτεινὴν
χρησιν. Πολλοὶ καὶ εὐφρεῖς καὶ πεπαιδευμένοι
δὲν ἔχουν τὸν κοινὸν νοῦν, ἦτοι τὴν κοινὴν
αἴσθησιν,—ἐννοῶ ἐκείνην τὴν ποιότητα τοῦ
νοῦς, ἣτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ βλέπῃ τὰ
πράγματα ἀκριβῶς καθὼς ὑπάρχουν. Ὑποθέτει
καλὴν διάκρισιν καὶ αἴσθησιν τοῦ πρέποντος.
Εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον σχεδὸν ὅ,τι εἰς τὰ ζῶα
ἢ φυσικὴ ὁρμή· διαφέρει ἀπὸ τὴν ἀγχίνοϊαν
καὶ ἀπὸ τὴν εὐφρίαν, ἀλλ' εἶναι χρησιμωτέρα ἔ
τῶν δύο· ἐκεῖναι μᾶς θαυβόνουν ὡς ὁ ἥλιος τὸ
μεσημέριον· αὐτὴ λάμπει μὲ ἰλαρὸν, ἀλλ' ἀκα-
τάπαυστον καὶ ὠφέλιμον φῶς.

Β'. Ἡ ἰκανότης τοῦ νὰ καταλαμ-
βάνῃ καὶ νὰ διακρίνῃ τοὺς χαρα-
κτῆρας τῶν ἄλλων εἶναι προτέρημα πολ-
λὰ ἀναγκαῖον εἰς τὸν διδάσκαλον· διότι ἐκεῖνος,
ὅστις δὲν διακρίνει, ἀλλὰ νομίζει ὅλους τοὺς
μαθητὰς του ὁμοίους, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον
νὰ μὴν ἀδικῇ πολλοὺς. Μικροτάτῃ ἔκφρασις
ἀποδοκιμασίας κάμνει εἰς τὸν ἕνα μαθητὴν
περισσοτέρην ἐντύπωσιν παρ' ὅσην κάμνει εἰς
ἄλλον ὁ αὐστηρότατος ἔλεγχος. Νὰ κινήσῃ
τὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν τινῶν, εἰς
μόνος λόγος ἐγκαρδιώσεως ἀρκεῖ, ἐνῷ ἄλλοι
χρηαίζονται πολυειδῆ ἔ παντοτεινὴν προτροπὴν.
Τὰς διαφόρους λοιπὸν τῶν μαθητῶν διαθέσεις,
καὶ τὰς διαφόρους τῶν δυνάμεις, ὁ διδάσκαλος
πρέπει ταχέως νὰ διακρίνῃ, διὰ νὰ ὠφελῇ ὅλους,
καὶ νὰ μὴ βλάπτῃ κανένα.

Γ'. Προθυμία εἰς τὸ νὰ ἐφευ-
ρίσκῃ μέσα πρὸς κατορθώσιν
τῶν σκοπῶν του. Πολλοὶ διδάσκαλοι
μεταχειρίζονται βίαν εἰς περιστάσεις, ὅπως μὲ ὀλί-
γην ἐφεύρεσιν ἠμποροῦν νὰ κατορθώσωσι τὸν
ἴδιον σκοπὸν, καὶ μὲ ἀποτελέσματα ἀπειρώς
καλῆτερα.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντι-
προσώπων τῆς Ἀγγλίας χρειαίεται ἐνίοτε νὰ
ἀναχωρῶσιν οἱ ἀκροαταὶ δι' ὀλίγα λεπτά ἀπὸ
τὰ ἀκροατήρια, ἔπειτα δὲ ἀνοίγονται αἱ θύραι,
ἔ ἐπιστρέφουν. Πολλὴν δυσκολίαν ἐδοκίμαζαν
οἱ ἐπιφορτιζόμενοι τὸ χρέος νὰ ἀδειάζωσι τὰ
ἀκροατήρια· καὶ τοῦτο, ὅχι διότι ὁ λαὸς δὲν
ἠθέλε νὰ ἀναχωρῇ, ἀλλὰ διότι καθεὶς ἐπεθύμει

νὰ κρατῇ θέσιν πλησίον εἰς τὴν θύραν, διὰ νὰ
ἐπιστρέψῃ ὅτε ἠθέλε δοθῆν ἡ ἀδεια· ὅσοι λοι-
πὸν ἐκβαῖναν πρῶτον ἐστέοντο πλησίον, καὶ τὸ
πλήθος ἐμπόδιζε τόσον τοὺς ἐξερχομένους, ὥστε
ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἐχρειαίετο συχνὰ ἔως νὰ
ἀναχωρήσωσιν ὅλοι οἱ ἀκροαταὶ, καὶ τοῦτο μὲ
πολὴν κόπον τῶν φυλάκων.

Τὸ κακὸν ὁμως ἐδιορθώθη, καὶ μὲ τρόπον
ἀπλούστατον, ὡς εἰδοποιούμεθα παρὰ τινος,
ὅστις εὐρίσκετο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς τὸ
Λονδῖνον. Διετάχθη ὥστε ἀπὸ μίαν θύραν νὰ
ἐμβαίη ὁ λαὸς, καὶ ἀπὸ ἄλλην νὰ ἐκβαίη.
Μετὰ ταῦτα εὐθύς ἀφοῦ ἐδίδετο ἡ προσταγή,
Ἄδειάσετε τὰ ἀκροατήρια, καθεὶς ἔτρεχεν ὅσον
τάχιστα διὰ νὰ λάβῃ θέσιν πλησίον εἰς τὴν
ἄλλην θύραν, διὰ τῆς ὁποίας ἔμελλαν ὅλοι ἐντὸς
ὀλίγων λεπτῶν νὰ ἐπιστρέψωσι, καὶ οὕτω τὰ
ἀκροατήρια ἠδειαζόντο ταχέως.

Μέσον τῶντι ἀπλοῦν· μ' ὄλον τοῦτο, πόσην
εὐχαρίστησιν ἀναμφιβόλως ἐδοκίμασεν ἐκεῖνος,
ὅστις πρῶτος τὸ ἐπρόβαλε, βλέπων τὰ καλὰ τε
ἀποτελέσματα! Τὴν ἰδίαν εὐχαρίστησιν δύνα-
ται νὰ λαμβάνῃ ὁ διδάσκαλος, ὅστις δὲν θέλει
νὰ βιάζῃ καὶ νὰ ελαύνῃ τοὺς μαθητὰς του,
ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐλύῃ, δεικνύων εἰς αὐτοὺς τὸ
ἄληθινόν των συμφέρον, καὶ ὁδηγῶν αὐτοὺς,
ὥστε νὰ ἀκολουθῶσι τὰ μαθήματά των μὲ εὐ-
χαρίστησιν.—Φ. Α. Ε.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟ ΤΟΥ 1821.

Ω ΑΙΣΧΟΣ! Εἰς τὰς δευλικὰς τοῦ ἔθνους μας ἡμέρας,
Ἐς τὸν φωτισμὸν ἐκάμαμεν προόδους λαμπροτέρας.
Εἰς δάση πορτογαλλῶν, ἔς τὴν μοσχολέλου Χίον,
Ἐξέμετο ἔξαισιον ἐπιστημῶν σχολεῖον·
Ἐκεῖ ὁ γέρον Σελεπῆς τὸν νοῦν τῆς νεολαίας
Ἐτρέχισε μὲ ὑψηλὰς ἀλγεσδικὰς ἰδέας·
Κ' ὁ Βαρθαλάχος, ἐξηγῶν τοὺς λόγους τῶν Πλατῶνων,
Τοὺς νέους μας εἰς μίμησιν ἐκάλει τῶν προγόνων·
Καὶ τοῦ Θεναρδοῦ μαθητῆς, ὁ Βάμβας, τὴν χημεῖαν
Ἐδίδασκε μὲ μέθοδον, μὲ τάξιν, κ' εὐγλωττίαν.
Ἄλλοτε Βενιαμὴν τὸν Βάμβαν ἀμιλλᾶτο·
Ἐς τοὺς δύο Οἰκονόμους τῆς ἡ Σμύρνης ἔκαυχάτο.
Εἰς παραδόσεις ὑψηλὰς, ἀπὸ σοφίαν πλήρεις,
Τοὺς Κυθωνεῖς ἐφώτιζεν ὁ θαυμαστός Καίρης.
Ἐξέδιδον τὸν Λόγιον Ἐρμῆν οἱ Κοκκινάκαι·
Οἱ Κοῦμαι, οἱ Θεόκλητοι, καὶ οἱ Καπετανάκαι
Συνέθετον συγγράμματα σοφὰ καὶ στοιχειώδη.
Γυναῖκες μὲ φρονήματα Ἑλληνικὰ κ' ἀνδρώδη,
Καὶ πρῶτῃ μεταξὺ αὐτῶν ἡ νέα Εὐανθία,
Μετέφραζον ὠφέλιμα διδασκτικὰ βιβλία.
Εἰς τὴν σκηνὴν ἐπαίζοντο οἱ Βρούτοι τοῦ Βηλαίρου,
Ἄλλοτε Φίλιππος καὶ ἡ σκληρὰ Ἠλέκτρα τοῦ Ἀλφίερον.
Πολυζῶϊται, Πίγκολοι, Γεννάδιοι, Σχινιάδες,
Καὶ Βογορίται, λόγοι τοῦ γένους μας λογάδες,
Εἰς τὰς σχολὰς συνέβηρον τῆς Γέττιχας, τῆς Πίζας,
Κ' εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Σένας ἡ Ταμίζας.

Α. ΣΟΥΤΣΟΣ.